

**BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

AUDITO ATASKAITA

**DĖL BIRŽŲ „AUŠROS“ PAGRINDINĖS MOKYKLOS
FINANSINIO AUDITO REZULTATŲ**

2023 m. birželio 8 d. Nr. K14-3

Su audito ataskaita galima susipažinti

Biržų rajono savivaldybės interneto puslapyje adresu www.birzai.lt

TURINYS

IŽANGA.....	3
AUDITO REZULTATAI.....	4
1. ATASKAITŲ RINKINIŲ VERTINIMAS	4
1.1. Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys reikšmingais atžvilgiais yra teisingas.....	4
1.2. Finansinių ataskaitų rinkinyje yra reikšmingų netikslumų.....	4
2. LĖŠŲ IR TURTO NAUDOJIMO VERTINIMAS.	7
2.1. Patvirtintų etatų sąrašas, darbuotojų skaičius.....	7
2.2. Dėl darbo sutarčių.....	7
2.3. Dėl įsakymų rengimo ir darbo laiko apskaitos.....	7
2.4. Dėl kasmetinių atsotogų paskaičiavimo.....	8
2.5. Dėl darbo užmokesčio ir kitų išmokų.....	8
2.6. Dėl ilgalaikio materialiojo turto apskaitos.....	11
2.7. Dėl turto objekto iškėlimo apskaitoje iš turto grupės "Nebaigta statyba".....	12
2.8. Inventorizacija.....	13
2.9. Dėl paramos lėšų naudojimo.....	14
2.10. Organizuojant pirkimus nustatyti trūkumai.....	14
2.11. Dėl privačių interesų deklaravimo.....	16
3. KITI PASTEBĖJIMAI	16
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS.....	19
PRIEDAI.....	22

Vykdydami Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą¹, Biudžeto sandaros įstatymą² ir Vietos savivaldos įstatymo³ reikalavimą prižiūrėti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai bei vadovaudamiesi Savivaldybės kontrolieriaus pavedimu⁴ atlikome 2022 m. finansinį auditą (toliau – Auditas) Biržų „Aušros“ pagrindinėje mokykloje (toliau – Mokykloje).

Auditas atliktas pagal Tarptautinius audito standartus⁵ ir Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausomos nuomonės dėl Įstaigos 2022 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pareiškiamos audito išvadoje. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 1 priede „Audito apimtis ir metodai“ (21 psl.).

Audito tikslas – įvertinti Mokyklos 2022 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomas nuomones, įvertinti turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo atitiktį.

Audituojamas subjektas – Biržų „Aušros“ pagrindinė mokykla, juridinio asmens kodas – 190545880, adresas – Vytauto g. 47, Biržai 41148.

Įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija – Biržų rajono savivaldybės taryba.

Audituojamu laikotarpiu Mokyklai vadovavo Saulė Venckūnienė, vyriausiąja finansininke dirbo Vitalija Rimeisienė.

Mokykloje vykdomos švietimo programos: ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ugdymo programos, neformaliojo vaikų švietimo programa, neformaliojo suaugusiųjų švietimo programa.

Biržų rajono savivaldybės tarybos nusprendimu⁶ iki 2020 m. rugpjūčio 31 d. reorganizuotos biudžetinės įstaigos – Biržų r. Nemunėlio Radviliškio pagrindinė mokykla ir Biržų rajono Papilio pagrindinė mokykla, prijungimo būdu prijungtos prie biudžetinės įstaigos – Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos, įsteigiant teritorinius struktūrinius padalinius – Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos Nemunėlio Radviliškio pagrindinio ugdymo ir daugiafunkcij centrą ir Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos Papilio pagrindinio ugdymo skyrių

Audituojamas laikotarpis – 2022 metai.

Ši audito ataskaita yra išvadų, teikiamų Savivaldybės tarybai dėl pateiktų tvirtinti Savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo sudėtinė dalis.

Ataskaita teikiama Mokyklai. Apie audito rezultatus informuojamas Biržų rajono savivaldybės meras, Biržų rajono savivaldybės taryba.

¹ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 16 str. 1 d.

² Biudžeto sandaros įstatymas, 2000-07-11 Nr. VIII-1821, 37 str. 3 d.

³ Vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 67 straipsnio 1 dalis 1 p. ir 9 dalies 7 p.

⁴ Savivaldybės kontrolieriaus 2023 m. kovo 23 d. pavedimas K7-2.

⁵ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti Tarptautiniai audito standartai (Lietuvos audito rūmų išversti į lietuvių kalbą, <http://www.lar.lt/new/page.php?514>).

⁶ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2020 m. gegužės 22 d. sprendimas Nr. T-128 „Dėl Biržų r. Nemunėlio Radviliškio pagrindinės mokyklos ir Biržų rajono Papilio pagrindinės mokyklos reorganizavimo, prijungiant jas prie Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos, reorganizavimo sąlygų aprašo ir Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos nuostatų pakeitimo patvirtinimo“.

AUDITO REZULTATAI

1. ATASKAITŲ RINKINIŲ VERTINIMAS

1.1. Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys reikšmingais atžvilgiais yra teisingas

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys sudaromas taikant pinigų principą. Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitoje pateikiama viešojo sektoriaus subjekto išlaidų arba lėšų sąmata, pagal ją gauti biudžeto asignavimai arba teisės aktuose nustatytos lėšos ir jų panaudojimas pagal vykdomas programas, valstybės funkcijas, ekonominę klasifikaciją ir pagal finansavimo šaltinius. Biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo aiškinamajame rašte paaiškinamos biudžeto išlaidų sąmatų nevykdymo priežastys, taip pat pateikiama papildoma reikšminga informacija, nenurodoma biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo ataskaitose.

Finansų ministras patvirtino⁷ valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesnioji lygio biudžeto vykdymo ataskaitų formas ir jų rengimo taisykles.

Mokyklos mokėtinų sumos metų pabaigai sudarė 23.2 tūkst. Eur. Palyginus su metų pradžia, suma sumažėjo 1,2 tūkst. Eur. Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo⁸ nuostatose nustatyta, kad savivaldybės 2023 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinų sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) turi būti ne didesnis už 2022 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinų sumas, išskyrus sumas paskoloms grąžinti). Todėl Tarybos sprendimu⁹ įpareigoti Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai užtikrinti, kad 2023 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinų sumos) būtų ne didesnis už 2022 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinų sumas). Mokyklos 2023 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinų sumos) yra ne didesnis už 2022 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinų sumas).

2022 m. gruodžio 31 d. biudžeto vykdymo aiškinamasis raštas iš dalies neatitinka finansų ministro patvirtintų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių (toliau – Taisyklės) reikalavimų. Minėtų taisyklių 5 punkte išdėstyta, kas turi būti įstaigos aiškinamajame rašte nurodyta. Pavyzdžiui: 5.1 p. numatyta, kad turi būti pateikta informacija apie <...> asignavimų plano ir jų panaudojimo pokyčių, lyginant su praėjusiais biudžetiniais metais, suvestinė pagal programas ir finansavimo šaltinius, nurodant daugiausiai padidėjusių (sumažėjusių) asignavimų sumas, priežastis ir paskirtį, Mokyklos aiškinamajame rašte tokios informacijos nėra.

1.2. Finansinių ataskaitų rinkinyje yra reikšmingų netikslumų

Mokyklos metinės finansinės ataskaitos parengtos vadovaujantis finansinės apskaitos įstatymu, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais įstaigų finansinę apskaitą. Vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu Mokykla rengia žemesniojo lygio metinių finansinių ataskaitų rinkinį.

⁷ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1K-465 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių ir formų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁸ Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 str. 3 d.

⁹ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2022 m. vasario 18 d. sprendimo Nr. T-29 „Dėl Biržų rajono savivaldybės 2022 m. biudžeto patvirtinimo“ 2.3 punktas.

Vadovaujantis Savivaldybės įmonės, įstaigos ir organizacijos, įstatymų nustatyta tvarka įgijusios turtą savivaldybės nuosavybėn, jį valdo, naudoja ir disponuoja juo patikėjimo teise. Įgytas turtas nuosavybės teise priklauso Savivaldybei¹⁰.

Mokyklos sąskaitų planas¹¹ patvirtintas atsižvelgus į viešojo sektoriaus subjektų privalomąjį bendrąjį sąskaitų planą¹².

Mokykloje taikomi ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) ekonominiai normatyvai¹³ kai kuriais atvejais neatitinka sąskaitų plano, pavyzdžiui: (žr. 1 lentelę).

1 lentelė

Eil. Nr.	Ilgalaikio turto grupės ir rūšys	Turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvai (metais)	Balansinė sąskaita
	NEMATERIALUS TURTAS		
1.	Programinė įranga, jos licencijos	2	1120001
2.	Patentai, autorių ir kitos teisės	6	1130001
3.	Kitas nematerialus turtas	4	1150001
4.	Prestižas	5	1180001
	MATERIALUSIS TURTAS		
5.	Mašinos ir įrenginiai		
5.1.	Medicinos įranga	7	1205301
5.2.	Apsaugos įranga	6	Nėra
5.3.	Filmavimo, fotografavimo, mobiliojo telefono ryšio įrenginiai	3	Nėra
5.4.	Radio ir televizijos, informacinių ir ryšių technologijų tinklų valdymo įrenginiai ir įranga	8	Nėra
5.5.	Aplinkos tvarkymo mašinos ir įrenginiai	6	Nėra
5.6.	Sporto įranga (treniruokliai, varžybų įranga ir pan.)	10	Nėra
5.5.	Kitos mašinos ir įrenginiai	10	1205401
6.	Transporto priemonės		
6.1.	Lengvieji automobiliai ir jų priekabos	7	1206001
6.2.	Autobusai, krovininiai automobiliai jų priekabos ir puspriekabės	6	Nėra
7.	Baldai ir biuro įranga		
7.1.	Baldai	8	1208101
7.2.	Kompiuteriai ir jų įranga	4	1208201
7.3.	Kopijavimo ir dokumentų dauginimo priemonės	4	Nėra
7.4.	Kita biuro įranga	6	1208301
8.	Kitas ilgalaikis materialusis turtas		
8.1.	Scenos priemonės	8	1209101
8.2.	Muzikos instrumentai	20	Nėra
8.3.	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	5	1209401

¹⁰ Lietuvos Respublikos turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 17 straipsnio 2 dalis.

¹¹ Patvirtintas Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2022 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-172 „Dėl Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos bendrojo sąskaitų plano patvirtinimo“.

¹² Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 22 d. įsakymas Nr. 1K-455 „Dėl viešojo sektoriaus subjektų privalomojo bendrojo sąskaitų plano patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

¹³ Patvirtinti Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2022 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-190.

Ilgalaikį turtą priskiriant neteisingai ilgalaikio turto grupei, neteisingai nustatomas nusidėvėjimo normatyvas bei neteisingai paskaičiuojamos nusidėvėjimo sąnaudos. Pavyzdžiui: Interaktyvus monitorius NEWLINE TRUTOUCH, inv. Nr. 12083011478 įkeltas į Kitos biuro įrangos įsigijimo savikainos grupę (šios grupės nusidėvėjimo normatyvas 6 metai, balansinė sąskaita - 1208301), tačiau turtas turėtų būti priskirtas prie ilgalaikio turto, kompiuteriai ir jų įranga, turto grupės, kurios nusidėvėjimo normatyvas – 4 metai. Šiuo atveju įstaiga neteisingai taiko 6 metų nusidėvėjimo normatyvą ir turtas priskirtas neteisingai ilgalaikio turto grupei. Pastebėta, kad įstaigos kopijavimo aparatai įkelti į Kitos biuro įrangos įsigijimo savikainos grupę (šios grupės nusidėvėjimo normatyvas 6 metai, balansinė sąskaita - 1208301), tačiau turtas turėtų būti priskirtas prie ilgalaikio turto grupės Kopijavimo ir dokumentų dauginimo priemonės, kurios nusidėvėjimo normatyvas – 4 metai.

Mokykloje ilgalaikiam turtui neteisingai taikomas nusidėvėjimo normatyvas (metai) pavyzdžiui:

1. Transporto priemonėms „Autobusams“ patvirtintas 6 metų nusidėvėjimo normatyvas, tačiau Mokyklos autobusui „EURO-TURQUOISE“, inventorinis Nr. M7000011850, pritaikytas 10 metų nusidėvėjimo normatyvas. Audito metu šiam turtui neatitikimas ištaisytas.
2. Kitoms mašinoms ir įrenginiams patvirtintas 10 metų nusidėvėjimo normatyvas, apskaitoje turtui „Konteinerinė katilinė“ inventorinis Nr. 7000001658 taikomas 15 metų nusidėvėjimo normatyvas.
3. Kitam ilgalaikiam materialiam turtui patvirtintas 5 metų nusidėvėjimo normatyvas apskaitoje turtui „Įvažiavimo į teritoriją užkarda“ inventorinis Nr. C000006486 taikomas 10 metų nusidėvėjimo normatyvas.
4. Kompiuteriams ir jų įrangai patvirtintas 4 metų nusidėvėjimo normatyvas, tačiau Interaktyviems ekranams „NEWLINE TRUTOUCH TT6520ER“ su laikikliu eksploatacijos pradžia 2021 m. gruodžio 31 d. taikomas 6 metų nusidėvėjimo normatyvas.

Pastebėta, kad nusidėvėjimas ne visam ilgalaikiam turtui skaičiuojant nusidėvėjimą teisingai, taikoma nusidėvėjimo norma metais, pavyzdžiui: muzikos instrumentams patvirtinta 20 metų nusidėvėjimo normatyvas, o apskaitoje instrumentui „Akustinė gitara Yamaha OPX-50011“ inventorinis Nr. 120540101375, taikomas 19 metų 11 mėn. nusidėvėjimo normatyvas.

Dėl aukščiau nustatytų neatitikimų negalime patvirtinti Ilgalaikio materialaus turto likučių bei nusidėvėjimo sąnaudų 90086,92 Eur.

Patikrinus atsargų nurašymo aktą 2022-12-31 Nr. N000046656 (suma 1485,09 Ltr.), ir pagal vairuotojų kelialapių apskaitą sunaudoto kuro nurašymo korteles (suma 1522,70 Ltr.), nesutampa kuro sunaudojimo ir nurašymo duomenys (skirtumas 37,61 Ltr.). Įstaigos atsargų apskaitos tvarkos aprašo¹⁴ 58 p. numatyta, kad <...> atsargos, sunaudotos Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos veikloje, turi būti nurašytos ir finansinėse ataskaitose parodytos, įvertinus „pirmas gautas – pirmas išduotas“ (FIFO) metodu. Patikrinus nustatyti neatitikimai: pagal atsargų (kuro, degalų) nurašymo aktų duomenis 2022 m. gruodžio 31d. suma 14315,49 Eur, o Didžiosios knygos duomenimis – 14374,07 Eur (skirtumas (-58,58) Eur). Pastebėta, kad ne visuose atsargų nurašymo aktuose nurodomas nurašymo pagrindas.

¹⁴ Patvirtintas Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2022 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-178.

2. LĖŠŲ IR TURTO NAUDOJIMO VERTINIMAS

2.1. Patvirtintų etatų sąrašas, darbuotojų skaičius

Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimais¹⁵ Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklai patvirtinta: iki 2022 m. rugsėjo 1 d. pareigybių skaičius – 142,11; nuo 2022 m. rugsėjo 1 d. pareigybių skaičius – 139,25.

Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriaus įsakymais¹⁶, remiantis Savivaldybės tarybos sprendimu, patvirtintas pareigybių sąrašas nuo 2021 m. rugsėjo 1 d. - 142,11 pareigybėms, nuo 2022 m. rugsėjo 1 d. – 139,25 pareigybėms.

Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos patvirtinti direktoriaus įsakymais 2021-09-01, Nr. V148; 2022-03-23, Nr. V-72; 2022-09-01, Nr. V-192, pareigybių sąrašai.

Audito metu nustatyta, kad 2022 m. rugsėjo mėn. duomenimis ne visi etatai yra užimti: Mokykloje (išskyrus mokytojus) neužimtų etatų skaičius – 3,525. Tikslinga būtų peržiūrėti Mokyklos valdymo struktūrą ir pareigybių sąrašą, kuris atitiktų įstaigos poreikį.

2.2 Dėl darbo sutarčių

Peržiūrėjus darbuotojų darbo sutartis, nustatyta, kad ne visi darbo sutarties sąlygų pildymai atliekami, pavyzdžiui:

1. Mokyklos direktoriaus įsakymu¹⁷ direktoriaus pavaduotojui ugdymui nuo 2022 m. rugsėjo 1 d. nustatytas pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas (baziniais dydžiais) – 14,96, tačiau Darbo sutartyje Nr. DS-20158/59, pakeitimas/papildymas neatliktas.
2. Specialusis pedagogas 2022 m. pagal nustatytą grafiką dirba 15 val. per savaitę, darbo sutartyje Nr. DS-2018/46 pakeitimas/papildymas neatliktas, įsakymas dėl darbuotojo darbo laiko normos pakeitimo neparengtas.
3. Mokyklos direktoriaus įsakymu¹⁸ perkeliama valytoja į ikimokyklinio ugdymo mokytojos padėjėjos pareigas nuo 2022 m. rugsėjo 5 d. iki darbuotojo nedarbingumo laikotarpio pabaigos. Šiuo įsakymo pagrindu turėjo būti atliktas darbo sutarties pakeitimas.
4. Direktoriaus įsakyme 2022 m. kovo 14 d. Nr. P NR-33 nurodyta, kad pagal Darbo kodekso 35 str. 1 d. susitarta dėl papildomo darbo, tačiau darbo sutartyje pakeitimas neatliktas.

2.3 Dėl įsakymų rengimo ir darbo laiko apskaitos.

Mokyklos kai kurių įsakymų įvadinėje dalyje nurodomas teisinis pagrindas, pagal kurį vadovaujantis dėstomojoje įsakymo dalyje nėra aišku, ar skiriama priemoka, ar didinamas pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas dėl veiklos sudėtingumo. Pavyzdžiui, įsakyme nurodoma <...>, kad vadovaujamas darbo apmokėjimo įstatymu, skiriama pareiginės algos pastoviosios dalies priemoka už mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių ugdymo koordinavimą, kai turėtų būti didinamas pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas dėl veiklos sudėtingumo.

Pastebėta, kad darbuotojos valytojos neteisingai darbo laiko apskaitos žiniaraštyje nurodytas faktiškai dirbtas darbo laikas (nuo 2022 m. rugsėjo 5 d. iki 22 d.). Minėta darbuotoja šiuo laikotarpiu

¹⁵ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2021 m. balandžio 30 d. sprendimas Nr. T-117; 2022 m. spalio 27 d. Nr. T-248; „Dėl Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos didžiausio leistino pareigybių skaičiaus“.

¹⁶ Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2021 m. rugsėjo 1 d. įsakymas Nr. V-148; 2022 m. kovo 23 d. Nr. V-72; 2022 m. rugsėjo 1 d. Nr. V-192 „Dėl Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos pareigybių sąrašo patvirtinimo“.

¹⁷ Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2022 m. rugpjūčio 31 d. įsakymas Nr. P-258 „Dėl pareiginės algos pastoviosios dalies koeficiento padidinimo“.

¹⁸ Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2022 m. rugsėjo 2 d. įsakymas Nr. P_ NR-108 „Dėl pavadavimo“.

dirbo auklėtojos padėjėja (pavadavo sergančią darbuotoją 8 val. per dieną), o valytoja dirbo pusę krūvio (4 val. per dieną).

Mokyklos direktorės įsakymu¹⁹ skiriama valytoją pavaduoti 2022 m. rugsėjo 5-16 d. ir mokėti priemoną už faktiškai dirbtą laiką. Pastebėta, kad priemoną paskaičiuota už laikotarpį 2022 m. rugsėjo 5-22 d. Pagal Sodros išmokai skirti pranešimą, nurodyta, kad darbuotojas sirgo nuo 2022 m. rugsėjo 5-22 d. Mokyklos direktoriaus nepatikslingas įsakymas.

2022 m. rugpjūčio 24 d. su darbuotoju nutraukiama darbo sutartis Nr. DS-2020/10. Darbo sutartyje nurodyta, kad <...> darbo sutartis pasibaigė 2022 m. rugpjūčio 24 d. pagal LR DK 57 str. 1d. 8 d. ir 9 d., Direktorius 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymas Nr. P_NR-90. Patikrinus minėtą įsakymą nustatyta, kad jis parengtas dėl kito darbuotojo atleidimo. Audito metu vyr. finansinė pateikė įsakymo kopiją²⁰. Audito metu įsakymo originalo, kuriuo remiantis atleistas darbuotojas su direktoriaus parašu nepateikė.

Mokyklos mokytojams direktoriaus įsakymu leidžiama atlikti dalį atliekamų funkcijų nuotoliniu būdu. Nuo 2017 m. liepos 1 d. Darbo kodekso 120 str. 3 d. nuostatos įpareigoja darbdavį patvirtinti darbo laiko apskaitos žiniaraščio formą. Audito metu įstaigai raštu²¹ pateikti pastebėjimai dėl darbuotojų darbo laiko apskaitos pildymo, kurie ištaisyti, tačiau Mokyklos darbuotojų darbo laiko apskaitos žiniaraščio pildymo tvarkos aprašas ir forma, patvirtinta 2017 m. tikslintina, nes nėra patvirtintas nuotolinio darbo žymėjimas. Norime atkreipti dėmesį, kad dirbant mokytojams darbą nuotoliniu būdu, nuotolinio darbo žymėjimas darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose neatliekamas.

2.4. Dėl kasmetinių atostogų paskaičiavimo

Pasitaiko atvejų, kai darbuotojams neteisingai paskaičiuojamas darbo užmokestis už kasmetines atostogas, pavyzdžiui: darbuotojas atostogauja 2022 m. vasario mėnesį 2 darbo dienas, apskaičiavimui imamas paskutinių trijų mėnesių darbo užmokestis t. y. (2022 m. sausis, 2021 m. gruodis ir lapkritis). Už 2022 m. sausio mėn. konsultacines valandas darbuotojui neįtraukta 22,44 Eur suma, todėl darbuotojui buvo apskaičiuota mažesnė suma už kasmetines atostogas (paskaičiuota 100,30 Eur, o turi būti 101,02 Eur).

Įstaigos kasmetinių atostogų skaičiavimo lape nurodyta, kad darbuotojas 2022 m. rugpjūčio mėn. atostogavo 10 darbo dienų ir paskaičiuotas darbo užmokestis už 10 d. d. kasmetines atostogas. (2022-08-08 iki 2022-08-22), patvirtintame direktoriaus²² atostogų grafike nurodytas atostogų laikas 9 darbo dienos nuo 2022-08-08 iki 2022-08-19.

2.5. Dėl darbo užmokesčio ir kitų išmokų

2022 m. Mokykla vadovavosi Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos darbo apmokėjimo sistemos aprašu²³ (toliau – Darbo apmokėjimo sistema), kuris nustato darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo apmokėjimo sąlygas ir dydžius, materialines pašalpas, darbuotojų pareigybių lygius ir grupes, kasmetinį veiklos vertinimą.

¹⁹ Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2022 m. rugsėjo 5 d. įsakymas Nr. P_NR-109 „Dėl pavadavimo“.

²⁰ Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2022 m. rugpjūčio 24 d. Nr. P_NR- „Dėl darbo sutarties nutraukimo“.

²¹ Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2023 m. balandžio 20 d. raštas Nr. K4-43 „Dėl nustatytų neatitikčių“.

²² Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2022 m. balandžio 12 d. įsakymas Nr. A-19 „Dėl darbuotojų 2022 m. kasmetinių atostogų grafiko patvirtinimo“.

²³ Patvirtintas Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio direktoriaus 2017 m. kovo 7 d. įsakymu Nr. V1-9 (su 2020 m. sausio 10 d. įsakymo Nr. V1-3 redakcija).

Mokyklos direktoriaus įsakymu²⁴ direktoriaus pavaduotojui nuo 2022 m. sausio 3 d. iki 2022 m. gruodžio 31 d. skirta 10 proc. pareiginės algos pastoviosios dalies dydžio priemoka (5 proc. už mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių ugdymo koordinavimo ir 5 proc. už namų mokymo organizavimą). Minėta priemoka iki 2022 m. rugsėjo 1 d. nebuvo skaičiuojama ir mokama. Įstaiga audito metu nepateikė įsakymo, kuriuo būtų atšaukta nustatyta priemoka arba koreguota, kad direktoriaus pavaduotojui būtų mokoma priemoka nuo 2022 m. rugsėjo 1 d.

Audito metu pastebėta, kad skaičiuojant darbo užmokesį pasitaiko klaidų. Dalis nustatytų neatitiktimų ir rekomendacijų pateikta audito metu rašte²⁵.

Patikrinus darbo užmokesčio priskaitymo žiniaraščius pastebėta, kad pasitaiko dažni atvejai, kai darbuotojams nustatytos priemokos pridedamos prie pagrindinės pastovios darbo užmokesčio dalies, todėl nustatyta kintamoji dalis skaičiuojama neteisingai (uždidinama).

Mokyklos direktoriaus įsakymu²⁶ ikimokyklinio ugdymo mokytojos padėjėjai skirta 100 Eur priemoka už papildomą darbo krūvį, kai padidėjęs darbų mastas, atliekant pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas. Nustatyta, kad neteisingai paskaičiuota priemoka už lapkričio mėn., nes darbuotoja dirbo nepilną darbo mėnesį, o tik 15 d. d., tačiau priemoka priskaičiuota 100 Eur, turėjo būti 75 Eur. Už 2022 m. gruodžio mėn. paskaičiuota priemoka prie pastovaus darbo užmokesčio, todėl neteisingai buvo paskaičiuota kintamoji dalis.

Darbuotojui Biologijos mokytojui 2022 m. sausio mėn. neteisingai paskaičiuotas darbo užmokestis: paskaičiuota – 438,77 Eur, turėjo būti – 466,19 Eur, (skirtumas 27,42 Eur).

Mokytojai už 2022 m. gegužės mėn. paskaičiuotas darbo užmokestis 4 darbo dienom daugiau nei faktiškai dirbta. Darbuotojai gegužės mėn. nustatyta dirbti 18 darbo dienų, iš jų: faktiškai dirbta 14 d.d., liga – 4 d.d. Darbo užmokestis paskaičiuotas ir išmokėtas už visas 18 darbo dienų. Taip pat neteisingai apskaičiuoti atostoginiai už bei su darbo užmokesčiu susiję mokesčiai.

Su mokytoju susitarta dėl papildomo darbo laisvu nuo pagrindinės darbo funkcijos atlikimo laiku direktoriaus įsakymu²⁷ nuo 2022 m. rugsėjo 5 d. 0,25 etato dirbti bibliotekininku. Už 2022 m. rugsėjo mėnesį darbuotojui paskaičiuotas darbo užmokestis už 22 darbo dienas, nors faktiškai jis dirbo 20 darbo dienų (nuo 2022-09-05).

Ligos išmoką už pirmąsias dvi ligos dienas, sutampančias su darbuotojo darbo ar tarnybos grafiku, moka kiekvienas darbdavys. Pastebėta, kad kai kuriems darbuotojams netiksliai skaičiuojama ligos išmoka už pirmąsias dvi ligos dienas. Pavyzdžiui:

- darbuotojas Mokytojo padėjėjas susirgo nuo 2022 m. vasario 8 d. Už sutampančias su darbo grafiku, darbuotojui ligos išmoka buvo paskaičiuota tik už 1 dieną, o turėjo būti už 2 dienas. Taip pat neteisingai darbuotojui paskaičiuotas vidutinis darbo užmokestis, Pvz.: trijų mėnesių darbo užmokestis 3337,18 Eur, dirbtos dienos 51, tai $3337,18 \text{ Eur} / 51 \text{ d.d} = 65,43 \text{ Eur}$; $65,43 \text{ Eur} \times 85 \text{ proc. (nedarbingumo kompensavimo koef.)} = 55,62 \text{ Eur}$; $55,62 \text{ Eur} \times 2 \text{ ligos dienos} = 111,24 \text{ Eur}$. Darbuotojo skaičiavimo lape už ligą nurodyta suma 90,04 Eur.
- Darbuotojui (lietuvių k. mokytojui) už vasario 11 d. paskaičiuota ligos išmoka, nors ši diena nesutampa su darbuotojo darbo grafiku.

²⁴ Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2021 m. gruodžio 31 d. Nr. P-636 „Dėl priemokos skyrimo direktoriaus pavaduotojui ugdymui“.

²⁵ Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2023 m. balandžio 20 d. raštas Nr. K4-43 „Dėl nustatytų neatitiktikčių“.

²⁶ Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2022 m. lapkričio 3 d. Nr. P-143 „Dėl priemokos mokėjimo ikimokyklinio ugdymo mokytojos padėjėjai“.

²⁷ Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2022 m. rugsėjo 2 d. įsakymas Nr. P-278 „Dėl papildomo darbo“.

Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad <...> Teisę į ilgalaikio darbo išmoką turi asmuo, kurio darbo santykiai pagal nutraukiamą darbo sutartį su Lietuvos Respublikos jurisdikcijoje esančiu darbdaviu atleidimo iš darbo dieną nepertraukiamai tęsiasi daugiau negu penkerius metus ir kuris yra atleistas iš darbo, Darbo kodekso 57 straipsnyje nurodytu pagrindu. Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad <...> Ilgalaikio darbo išmoka šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims, išskyrus iš biudžetinių įstaigų ir Lietuvos banko atleistus asmenis, mokama iš Ilgalaikio darbo išmokų fondo. Šiame įstatyme nustatytais sąlygomis šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems iš biudžetinių įstaigų ir Lietuvos banko atleistiems asmenims šiame įstatyme nustatyto dydžio ilgalaikio darbo išmokas moka juos atleidęs darbdavys. Minėto įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nurodoma <...> ilgalaikio darbo išmokos ir sankcijų taikymo išmokos apskaičiavimo tvarka, kai Teisę į ilgalaikio darbo išmoką turinčiam darbuotojui, jį atleidus iš darbo ir kai tarp jo ir darbdavio per trijų mėnesių laikotarpį po atleidimo nesudaroma nauja darbo sutartis, iš Ilgalaikio darbo išmokų fondo skiriama:

- 1) 77,58 procento jo vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio dydžio ilgalaikio darbo išmoka – kai darbo santykiai su darbdaviu atleidimo iš darbo dieną tęsiasi nuo penkerių iki dešimt metų;
- 2) 77,58 procento dviejų jo vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių dydžio ilgalaikio darbo išmoka – kai darbo santykiai su darbdaviu atleidimo iš darbo dieną tęsiasi nuo dešimt iki dvidešimt metų;
- 3) 77,58 procento trijų jo vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių dydžio ilgalaikio darbo išmoka – kai darbo santykiai su darbdaviu atleidimo iš darbo dieną tęsiasi dvidešimt ir daugiau metų.

Pastebėta, kad Mokyklos darbuotojui įteiktas įspėjimas²⁸ dėl darbo sutarties nutraukimo, kurio 3 punkte nurodyta, kad <...> atsižvelgiant į nepertraukiamąjį stažą šioje darbovietėje, atleidžiant iš darbo bus išmokėta dviejų vidutinių darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka ir papildomai išmokama dviejų vidutinių darbo užmokesčio dydžio ilgalaikio darbo išmoka už nepertraukiamą darbo stažą. Mokyklos direktoriaus įsakyme²⁹ nurodoma, kad <...> vadovaujantis LR darbo kodekso 57 str.1 dalimi, 8 ir 9 dalimis skiriama keturių mėnesių vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka. Mokyklos darbuotojui buvo išmokėta keturių mėnesių vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka. Įstaigoje nesuderinami vidiniai dokumentai, nes įspėjime ir įsakyme skiriasi nurodytos darbo sutarties nutraukimo priežastys ir įstatymo normos, kai nurodomas darbo sutarties nutraukimo pagrindas, darbo santykių pasibaigimo dieną.

Darbo kodekso 57 straipsnis numato darbo sutarties nutraukimą darbdavio iniciatyva be darbuotojo kaltės. Mokykla darbuotojui 2022 m. birželio mėn. perdavė įspėjimą³⁰, kuriuo įspėjama, kad vadovaujantis Darbo kodekso 57 straipsniu bus atleidžiamas iš pareigų. Darbo kodekso 57 straipsnio 8 dalyje numatyta, kad <...> atleidžiamam darbuotojui turi būti išmokėta dviejų jo vidutinių darbo užmokesčių dydžio išeitinė išmoka, o jeigu darbo santykiai tęsiasi trumpiau negu vienus metus, – pusės jo vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka; 9 dalyje <...> atleidžiamam darbuotojui įstatymo nustatyta tvarka papildomai išmokama ilgalaikio darbo išmoka, atsižvelgiant į to darbuotojo nepertraukiamą darbo stažą pas tą darbdavį. Pastebėta, kad Mokyklos direktoriaus įsakyme³¹ neteisingai išdėstyta įstatymo nuostata, kai vadovaujantis Darbo kodekso 57 straipsniu nutraukiama

²⁸ Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2022 m. birželio 22 d. įspėjimas Nr. ĮD-7 „Dėl darbo sutarties nutraukimo“.

²⁹ Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymas Nr. P-NR-90 „Dėl darbo sutarties nutraukimo“.

³⁰ Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2022 m. birželio 22 d. įspėjimas Nr. ĮD-2 „Dėl darbo sutarties nutraukimo“.

³¹ Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymas Nr. P-NR-89 „Dėl darbo sutarties nutraukimo“.

darbo sutartis ir skiriama keturių mėnesių vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka. Audito metu nustatyta, kad darbuotojams apskaičiuojant ir išmokant atleidimo dieną išeitinę išmoką nesilaikyta Darbo kodekso 57 straipsnio reikalavimų, jiems nebuvo apskaičiuojamos ilgalaikės darbo išmokos, kaip to reikalauja Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo nuostatos, nes vietoj ilgalaikių darbo išmokų buvo paskaičiuotos ir išmokėtos išeitinės išmokos.

2.6. Dėl ilgalaikio materialiojo turto apskaitos

Valstybei ir savivaldybėms nuosavybės teise priklausantis registruotinas turtas teisės aktų nustatyta tvarka turi būti registruojamas viešuosiuose registruose³², o Nekilnojamojo turto registre turi būti registruojami nekilnojamieji daiktai (žemės sklypai, statiniai, butai daugiabučiuose namuose, patalpos), jeigu jie Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo nustatyta tvarka yra suformuoti kaip atskiri nekilnojamojo turto objektai ir jiems suteiktas unikalus numeris ir daiktinės teisės į nekilnojamąjį daiktą³³.

Reorganizuojant biudžetinę įstaigą Papilio pagrindinę mokyklą prijungimo būdu prijungiant prie Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos turto apskaitoje nustatytos klaidos. Neteisingai suvesti ilgalaikio turto kortelės duomenys:

1. „Kiti inžineriniai statiniai – kiemo aikštynas (futbolo aikštelė h1, bėgimo takas h2, krepšinio aikštelė h3, tinklinio aikštelė h4), unikalus Nr. 4400-5253-1409; inventorinis Nr. C000006157, turto vertė – 8354 Eur. Nustatyta, kad tokiu pat unikaliu numeriu turtas yra Savivaldybės administracijos Papilio seniūnijos balanse.
2. „Kiti inžineriniai statiniai - unikalus Nr. 4400-0814-4984; inventorinis Nr. C000006158, turto vertė – 9400 Eur. Turėjo būti užregistruotas Mokyklai patikėjimo teise perduotas turtas „Kiti inžineriniai statiniai – Kaminas“ unikalus Nr. 4400-5253-1428,

Audito metu neatitikimai ištaisyti.

Nustatyta, kad Mokykla nekilnojamojo turto registre užregistravo ne visą nekilnojamąjį turtą, kaip kitos daiktinės teisės turto patikėjimo teise. Pavyzdžiui:

1. „Vaikų darželio pastatas“ inventorinis Nr. 7000000882, įsigijimo vertė – 192446,98 Eur, nusidėvėjimas – 28198,11 Eur, likutinė vertė – 164248,87 Eur, unikalus Nr. 4400-1001-4278;
2. „Pavėsinė 1p.“ inventorinis Nr. C000006520, įsigijimo vertė – 471,50 Eur, nusidėvėjimas – 471,50 Eur, likutinė vertė – 0,00 Eur, unikalus Nr. 4400-1001-4323;
3. „Pavėsinė 2p.“ inventorinis Nr. C000006521, įsigijimo vertė – 471,50 Eur, nusidėvėjimas – 471,50 Eur, likutinė vertė – 0,00 Eur; unikalus Nr. 4400-1001-4323;
4. „Pavėsinė 3p.“ inventorinis Nr. C000006522, įsigijimo vertė – 548,54 Eur, nusidėvėjimas – 548,54 Eur, likutinė vertė – 0,00 Eur, unikalus Nr. 4400-1001-4323.

Patikrinus Įstaigos ilgalaikio turto ataskaitos duomenis su Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašų duomenimis pastebėta, kad Mokykloje naudojamas turtas, kuris apskaitomas turto apskaitoje (balansinė sąskaita 1203201 „Kitų statinių įsigijimo savikaina“) nėra užregistruotas nekilnojamojo turto registrų centre, pavyzdžiui:

„Lietaus vandens nuvedimo linija“ inventorinis Nr.252032563, įsigijimo vertė – 3410,87 Eur, nusidėvėjimas – 1578,11 Eur, likutinė vertė – 1832,76 Eur;

³² Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 16 str. 4 d.

³³ Nekilnojamojo turto registro įstatymo 9 str. ir 11 str.

„Asfaltuotas kelias“ inventorinis Nr.7000000890, įsigijimo vertė – 1022,09 Eur, nusidėvėjimas – 1002,09 Eur, likutinė vertė – 0,00 Eur.

Pagal 2022-12-31 ilgalaikio turto apskaitos kortelių duomenis Nr. 700000439 pavadinimas „Dirbtinės dangos sporto aikštelė“, inventorinis Nr. 12023011302, turto vertė - 35397,94 Eur, nusidėvėjimas - 29926,78 Eur, likutinė vertė – 5471,16 Eur, ir Nr. 7000004390, pavadinimas „Dirbtinės dangos sporto aikštelė“, inventorinis Nr. 120320101303, turto vertė - 12322,17 Eur, nusidėvėjimas – 10675,88 Eur, likutinė vertė – 1646,29 Eur sukurtos atskiros ilgalaikio turto apskaitos kortelės. Mokyklos apskaitoje turėtų būti sukurta viena minėto turto, kaip ilgalaikio turto vieneto apskaitos kortelė. Minėtam turtui nėra atlikti kadastriniai matavimai ir jis neužregistruotas nekilnojamojo turto registro duomenų bazėje. Mokykla raštu³⁴ kreipėsi į savivaldybės administraciją dėl turto „Dirbtinės dangos sporto aikštelė“, inventorinis Nr. 12023011302 kadastrinių matavimų atlikimo, tačiau iki šiol jie neatlikti.

Savivaldybės tarybos sprendimu³⁵ 2023 m. vasario mėn. perduotas Biržų rajono savivaldybės administracijai patikėjimo teise valdyti naudoti ir disponuoti Savivaldybės turtas, kuris Mokyklos patikėjimo teise buvo valdomas ir pripažintas nebereikalingu naudoti: 59/100 pastato – gyvenamojo namo Biržų r. sav., Papilio mstl., Vilties g. 9, pastato unikalus Nr. 3690-0008-5018, inventorinis Nr. 1201002, įsigytą 1900 m. rugsėjo 1 d., įsigijimo vertė – 31079 Eur. Pastebėta, kad Mokyklos turto apskaitoje minėtas turtas vis dar apskaitomas, audito metu (2023 m. gegužės mėn.) neatitikimas ištaisytas.

Registrų centro duomenimis nustatyta, kad neįregistravo vienos – 2020 m. rugsėjo 14 d. Turto nuomos sutarties Nr. STU; ir neišregistravo dviejų Savivaldybės patikėjimo teise valdomo turto nuomos sutarčių, kurios yra nutrauktos: 2019 m. rugsėjo 14 d. Turto nuomos sutartis Nr. STU-7; 2018 m. liepos 19 d. Savivaldybės turto nuomos sutartis Nr. STU-9.

Mokykla iš Registrų centro duomenų bazės neišregistravo dviejų Savivaldybės turto panaudos sutarčių, kurios yra nutrauktos ir nebegaliojančios: 2006 m. gegužės 31 d. Savivaldybės turto panaudos sutartis Nr. SA-2; 2007 m. gruodžio 31 d. Savivaldybės turto panaudos sutartis Nr. S-8.

Audito metu įstaigos direktorius kreipėsi į Registrų centrą³⁶ dėl aukščiau išvardintų sutarčių įregistravimo ir išregistravimo procedūrų.

2.7. Dėl turto objekto iškėlimo apskaitoje iš turto grupės „Nebaigta statyba“

Mokyklos apskaitos duomenimis ilgalaikio materialiojo turto grupėje „Nebaigta statyba“, 2022-12-31 apskaityta turto – 1954,06 Eur. Mokykla 2016 m. įrengė kitą inžinerinį statinį – pavėsinę, turtas naudojamas Mokyklos veikloje. Finansinės apskaitos įstatymo³⁷ 3 str. 3 d. reglamentuojama, kad „ūkinės operacijos turi būti užregistruojamos ūkinės operacijos dieną arba iškart po to, kai yra galimybė tai padaryti, bet ne vėliau kaip iki ataskaitų parengimo dienos, o grynaisiais pinigais atliekamos ūkinės operacijos (toliau – grynųjų pinigų operacijos) – ne vėliau kaip paskutinę einamojo mėnesio dieną“. Kadangi dokumentų apie statinio pastatymo (deklaracijos) užbaigimą nėra, todėl apskaitoje turtas neperkeltas iš nebaigtos statybos į atitinkamą turto grupę, ir neužregistruotas nekilnojamojo turto registre. Atkreipiame dėmesį minėtas turtas yra eksploatuojamas nuo 2016 metų.

³⁴ Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos 2022 m. vasario 28 d. raštas Nr. FA-31-(1.11.3) „Dėl kadastrinių matavimų“.

³⁵ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2023 m. vasario 24 d. sprendimas Nr. T-48 „Dėl Savivaldybės nekilnojamojo turto perdavimo Biržų rajono savivaldybės administracijai patikėjimo teise valdyti, naudoti ir juo disponuoti“.

³⁶ Išankstinė sąskaita 2023-06-05, Nr. 35718470-2.

³⁷ Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymas 2001 m. lapkričio 6 d. Nr. IX-574 (su vėlesniais pakeitimais).

2.8. Inventorizacija

Mokyklos inventorizaciją reglamentuoja Inventorizacijos taisyklės³⁸ Inventorizacijos taisyklės numato, kad visas mokykloje esantis ir (arba) jai priklausantis turtas ir įsipareigojimai privalo būti inventorizuoti. Mokyklos direktorius atsako už inventorizacijos organizavimą ir atlikimą laiku, inventorizavimo duomenų išsaugojimą, sutikrinimo žiniaraščiuose nustatytų trūkumų išieškojimą, kartu su apskaitą tvarkančiu darbuotoju - teisingų inventorizacijos rezultatų bei neišieškotų trūkumų ir pertekliaus įtraukimą į apskaitą.

Vyriausybės nutarimu patvirtintų inventorizacijos taisyklių³⁹ 19.3 p. ir Mokyklos direktoriaus patvirtintų inventorizacijos taisyklių 15.3 p. numatyta, kad vienas iš inventorizavimo aprašų sudarymo požymių (aplinkybių) yra grupavimas į buhalterines sąskaitas (balansines ir nebalansines). Pastebėta, kad ne visi inventorizaciniai aprašai sugrupuoti į buhalterines sąskaitas (balansines ir nebalansines), pavyzdžiui: trumpalaikis turtas – atsargų, inventorizavimo aprašas Nr. PUDC 015; trumpalaikis turtas - pagal panaudą, inventorizacijos žiniaraščiai Nr. PUDC 034 ir Nr. PUDC 032.

Patikrinus inventorizacijos aprašuose nurodytus duomenis ir palyginus su DK duomenis nustatyti neatitikimai pateikti lentelėje Nr. 2

2 lentelė

Eil. Nr.	Balansinės sąskaitos Nr.	Pavadinimas	Duomenys pagal didžiąją knygą	Duomenys pagal inventorizacijos aprašą	Skirtumas
1.	0130001	Pagal panaudos sutartis gautas turtas	43179,34	49400,72	-6221,38
2.	0210001	Ūkinis inventorių	660804,39	660350,10	454.29
3.	1205401	Kitų mašinų ir įrenginių įsigijimo savikaina	139663,47	138373,47	1290,0

Nustatyti apskaitoje ir inventoriniuose žiniaraščiuose turto duomenų skirtumai, pagal panaudos sutartis gauto turto, ūkinio inventoriaus ir kitų mašinų ir įrenginių.

Mokyklos direktoriaus įsakymo 3.1. p.⁴⁰ įpareigota metinę inventorizaciją atlikti 2022 m. gruodžio 1 d. duomenimis, 3.1.5. p. mokėtinų ir gautinų sumų inventorizaciją atlikti nuo 2022 m. gruodžio 20 d. iki 2023 m. vasario 24 d. Norime atkreipti dėmesį, kad mokėtinų sumų inventorizacijos aprašas sudarytas 2022 m. gruodžio 31 d. būklei. Mokyklos inventorizacijos tvarkos taisyklių 65 p. nustatyta, kad „Iš ne viešojo sektoriaus subjektų gautinų sumų ir ne viešojo sektoriaus subjektui mokėtinų sumų inventorizacija atliekama gautinų ir (ar) mokėtinų sumų suderinimo aktų duomenimis sutikrinant su finansinėje apskaitoje užregistruotais gautinų ir (ar) mokėtinų sumų likučiais“. Mokykla pateikė suderinimo aktus, tačiau jų data neatitinka nustatytos Mokyklos direktoriaus įsakymo datos. Neinventorizuotos atsargos – kuras, degalai, ilgalaikiai atidėjiniai paskaičiuoti, tačiau nesudarytas inventorizavimo-sutikrinimo aprašas.

Audito metu nustatyta, kad Mokyklos naudojamo pagal panaudos sutartis, laikinai saugomo esančio ilgalaikio materialiojo turto inventorizavimo aprašai neatitinka Inventorizacijos taisyklių reikalavimų, nes nenurodomas (panaudos, saugojimo) pabaigos laikas ir nesudaromi atskiri inventorizavimo aprašai pagal kiekvieną savininką. Mokyklos apskaitos DK duomenimis nuo 2020 metų užbalansinėje sąskaitoje (0110001) apskaitomas „Saugoti priimtas turtas“, audito metu paprašius pateikti pagrindžiančius dokumentus koks turtas saugomas, finansininkas paaiškino, kad tai klaida, nes

³⁸ Patvirtintas Biržų „Aušros“ mokyklos direktoriaus 2022 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr.V-176 „Dėl Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“.

³⁹ Vyriausybės 2022 m. birželio 15 d. nutarimas Nr. 630 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“.

⁴⁰ Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2022 m. lapkričio 24 d. įsakymas Nr. V-265 „Dėl inventorizacijos komisijos sudarymo ir inventorizacijos atlikimo“.

vykstant reorganizacijai minėtas turtas neteisingai užregistruotas, kaip saugoti priimtas turtas, o turėjo būti ūkinis inventorių. Įstaiga audito metu ištaisė neatitikimus.

2.9. Dėl paramos lėšų naudojimo

Įstaigos paramos lėšos naudojamos vadovaujantis nustatyta Mokyklos paramos gavimo, apskaitos ir panaudojimo tvarkos aprašu⁴¹ bei Biržų rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų vardu gautos paramos skirstymo taisyklėmis⁴².

Mokyklos tvarkos aprašas tikslintinas, nes 5.2. punkte numatyta <...> gaunant pinigines lėšas, sudarančias pajamų mokesčio dalį iki 2 procentų gyventojų pajamų mokesčio, mokėtino pagal metinę pajamų mokesčio deklaraciją, sumos. Labdaros ir paramos įstatymo⁴³ 4 str. 2 d. 2 p. numatyta, kad <...> piniginių lėšų, sudarančios pajamų mokesčio dalį iki 1,2 procento (profesinėms sąjungoms arba profesinių sąjungų susivienijimams – iki 0,6 procento) gyventojų pajamų mokesčio, mokėtino pagal metinę pajamų mokesčio deklaraciją, sumos, o jeigu nuolatinis Lietuvos gyventojas metinės pajamų mokesčio deklaracijos neteikia, – iki 1,2 procento (profesinėms sąjungoms arba profesinių sąjungų susivienijimams – iki 0,6 procento) mokesčių išskaičiuojančio asmens išskaičiuoto pajamų mokesčio sumos.

Mokyklos paramos gavimo, apskaitos ir panaudojimo tvarkos aprašo 11 punkte numatyta, kad <...> Gautas paramos apskaita tvarkoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymu, Lietuvos Respublikos apskaitos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir naudojama pagal atskirą asignavimų valdytojų ar Biudžetinės įstaigos vadovo patvirtintą išlaidų sąmatą“. Įstaiga pateikė patvirtintą Mokyklos vadovo skiriamos paramos išlaidų sąmatą, per 2022 metus išleista 1057,31 Eur.

Pagal LR labdaros ir paramos įstatymą iš Valstybinės mokesčių inspekcijos gaunamos paramos lėšos pervedamos (2022-07-13 mokėjimo pavedimas Nr. 1194598898 suma – 2067,22 Eur), į banko sąskaitą, esančią Luminor banke, kurios ūkinės operacijos įstaigos finansinėje apskaitoje neregistruojamos. Paramos lėšos 2022 m. rugpjūčio 29 d. (mokėjimo operacijos Nr. RO831288918) buvo pervestos į pavedimų lėšų sąskaitą (balansinė sąskaita 2411103).

2.10. Organizuojant pirkimus nustatyti trūkumai

Siekiant ekonomiškai naudoti finansinius išteklius ir pasiekti geriausią kokybės ir kainos santykį įsigyjant prekes ir paslaugas, būtina vadovaujantis reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais, sukurti efektyvią pirkimų organizavimo ir kontrolės aplinką. Tinkama pirkimų organizavimo aplinka sudaro pagrindą vykdyti viešųjų pirkimų procedūras, o kontrolės aplinka užtikrina, kad viešųjų pirkimų procedūros būtų vykdomos.

Įstaigoje viešųjų pirkimų procedūros vykdomos vadovaujantis mokyklos mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu⁴⁴, Mokyklos viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamentu⁴⁵.

⁴¹ Patvirtintas Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2018 m. gegužės 24 d. įsakymu Nr. V-121.

⁴² Biržų rajono savivaldybės tarybos 2016 m. rugsėjo 29 d. sprendimas Nr. T-183 „Dėl Biržų rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų vardu gautos paramos skirstymo taisyklių tvirtinimo“.

⁴³ LR labdaros ir paramos įstatymas 1993 m. birželio 4 d. Nr. I-172, 4 str. (su vėlesniais pakeitimais).

⁴⁴ Patvirtintas Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2019 m. lapkričio 26 d. įsakymu Nr. V-195.

⁴⁵ Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinto Mokyklos direktoriaus 2019 m. lapkričio 26 d. įsakymu Nr. V-195, 1 priedas.

Mokykloje dirba 0,5 pareigybės viešųjų pirkimų specialistas, pastebėta, kad direktoriaus įsakymu⁴⁶ direktoriaus pavaduotojui ūkiui skirta priemonė prie gruodžio mėn. atlyginimo už viešųjų pirkimų vykdymą, nors viešųjų pirkimų specialistas dirbo visą gruodžio mėnesį.

Įstaigoje pirkimai vykdomi pagal Mokyklos viešųjų pirkimų planą⁴⁷. Norime atkreipti dėmesį, kad Mokyklos 2022 m. viešųjų pirkimų planas⁴⁸ nederinamas su skirtais asignavimais pavyzdžiui: medikamentų ir medicininių prekių bei paslaugų įsigijimo išlaidoms skirta 1682 Eur biudžeto asignavimų, o 2022 m. 615 Eur, (2021 m. suplanuota 500 Eur). Įstaigos 2022 metų mažos vertės viešųjų pirkimų planas per biudžetinius metus tikslintas nebuvo.

Mokykla vykdydama pirkimus pildo pirkimo dokumentus, kurie patvirtinti įstaigos direktoriaus, viena iš jų – „Paraiška atlikti prekių, paslaugų ar darbų viešąjį pirkimą“. Pastebėta, kad per visus 2022 metus, vykdant kompiuterinės įrangos, kompiuterinės įrangos priežiūrai ir remontui skirtų detalių ir medžiagų pirkimus, visos pateiktos paraiškos neregistruotos ir nepasirašytos įstaigos direktoriaus, direktoriaus pavaduotojo ugdymui, vyr. finansininko.

Viešųjų pirkimų įstatymo 86 straipsnio 9 punkte nustatyta, kad „Perkančioji organizacija laimėjusio dalyvio pasiūlymą, sudarytą pirkimo sutartį, preliminarąją sutartį ir šių sutarčių pakeitimus, išskyrus informaciją, kurios atskleidimas prieštarautų informacijos ir duomenų apsaugą reguliuojantiems teisės aktams arba visuomenės interesams, pažeistų teisėtus konkretaus tiekėjo komercinius interesus arba turėtų neigiamą poveikį tiekėjų konkurencijai, ne vėliau kaip per 15 dienų nuo pirkimo sutarties ar preliminarosios sutarties sudarymo ar jų pakeitimo, bet ne vėliau kaip iki pirmojo mokėjimo pagal ją pradžios Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka turi paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje“.

Mokykla 2022 metais Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau CVP IS) pavošino ne visas sudarytas pirkimų sutartis. Pavyzdžiui: pirkimo sutartis Nr. CPO185563, 2021-10-25, pirkimo sutartis Nr. CPO201552, turto draudimo paslaugų sutartis Nr. IT148634, 2022-04-27, pirkimo-pardavimo sutartis „interneto ir judriojo telefoninio ryšio paslaugos“ 2023-01-03, Vadovėlių ir mokymo priemonių pirkimo ir pardavimo sutartis Nr. CVP IS 607207-SU8, 2022-06-13. Pastebėta, kad yra pirkimo sutarčių sudarytų raštu, tačiau CVP IS jos paskelbtos kaip žodinės: Nr. CPO222284-SU-18, 2022-08-29 ir Nr. CPO237100-SU-27, 2022-12-20; CPO236637-SU-28, 2022-12-21.

Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymu⁴⁹ patvirtintame tvarkos aprašo 1.9 p. numatyta, kad viešinami CVP IS <...raštu pateiktų laimėjusių dalyvių pasiūlymų (išskyrus atvejus, kai pirkimo sutartis sudaroma žodžiu), taip pat raštu sudarytų pirkimo – pardavimo sutarčių bei preliminarųjų pirkimo – pardavimo sutarčių ir pirkimo sutarčių, preliminarųjų sutarčių pakeitimų, vidaus sandorių ir jų pakeitimų bei informacijos apie žodžiu sudarytas sutartis viešinimo CVP IS tvarką pagal Viešųjų pirkimų įstatymą...>; 30 p. <...Informaciją apie žodžiu sudarytas sutartis pirkimo vykdytojas viešina CVP IS ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų nuo to ketvirčio, per kurį buvo sudarytos sutartys, pabaigos...>. Atkreipiame dėmesį, kad ne visa privaloma CVP IS viešinti informaciją apie žodžiu sudarytas sutartis neatsižvelgiant į jų vertę, yra paskelbta.

⁴⁶ Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2022 m. gruodžio 9 d. įsakymas Nr. P-446a „Dėl priemonės mokėjimo direktoriaus pavaduotojui ūkio reikalams“

⁴⁷ Patvirtintas Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2022 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. V-59.

⁴⁸ Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2022 m. kovo 16 d. įsakymas Nr. V-59 „Dėl 2022 m. prekių ir paslaugų viešųjų pirkimų plano patvirtinimo“.

⁴⁹ Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 19 d. įsakymas Nr. IS-91 „Dėl informacijos viešinimo centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašo patvirtinimo“ (aktuali redakcija).

Viešųjų pirkimų įstatyme⁵⁰ ir Mokyklos mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo 16 p. numatyta, kad <...> Komisijos nariai ar ekspertai, stebėtojai, dalyvaujantys pirkimo procedūroje ar galintys daryti įtaką jos rezultatams, pirkimo procedūrose dalyvautų ar su pirkimu susijusius sprendimus priimtų, tik prieš tai pasirašę konfidencialumo pasižadėjimą ir nešališkumo deklaraciją. Analogiškai reikalavimai taikomi ir pirkimų organizatoriui. Konfidencialumo pasižadėjimą ir nešališkumo deklaraciją asmuo pasirašo, kai yra paskiriamas atlikti jam numatytas pareigas. Audito metu įstaiga pateikė darbuotojų, kuriems paskirtos pirkimų procedūros konfidencialumo pasižadėjimų, ir nešališkumo deklaracijas.

2.11. Dėl privačių interesų deklaravimo

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 22 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad <...Institucijose ir įstaigose turi būti patvirtintas pareigų, kurias einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašas...>. Mokyklos direktoriaus įsakymu⁵¹ patvirtintas Mokyklos darbuotojų, privalančių deklaruoti privačius interesus, sąrašą, kuriame vienas iš punktų nurodyta <...> asmenys, direktoriaus paskirti atlikti supaprastintus pirkimus, privalo deklaruoti privačius interesus.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme numatyta, kad deklaruojantys asmenys valstybės ir savivaldybių įmonių, biudžetinių įstaigų ir šių juridinių asmenų struktūrinių padalinių vadovai ir jų pavaduotojai – privalo deklaruoti privačius interesus.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 3 str. 2 d. numato, kad <...Deklaruojantys asmenys privalo šio įstatymo nustatyta tvarka deklaruoti privačius interesus...>. Pagal šio įstatymo 5 str. 1 d. nuostatą deklaruojantys asmenys privalo pateikti deklaraciją vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nustatyta tvarka elektroninėmis priemonėmis. Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimo⁵² 4 p. numatyta, kad <...nustatyti, kad dėl naujos privačių interesų deklaracijos formos bei jos pildymo, tikslinimo, papildymo ir pateikimo taisyklių pasikeitimo deklaruojantys asmenys iki 2021 m. birželio 1 d. turi pateikti naują deklaraciją...>. Dalis Mokyklos darbuotojų, kurie privalo šio įstatymo nustatyta tvarka deklaruoti privačius interesus, tik audito metu pateikė privačių interesų deklaracijas.

3. KITI PASTEBĖJIMAI

Nustatyta, kad Mokykla disponuoja banko sąskaita, esančia Luminor banke LT234010041300060025, į kurią vyr. finansininkas perveda iš SEB banke esančios įstaigos banko sąskaitos LT237044060008099378 darbo užmokesčio sumas. Luminor banke, esančiai banko sąskaitai nepriskirta balansinė sąskaita, o jos apskaita nevedama finansinėje apskaitoje, bei įvykusios ūkinės operacijos neregistruojamos.

Finansinės apskaitos įstatymo⁵³ 3 str. 3 d. reglamentuojama, kad <...> ūkinės operacijos turi būti užregistruojamos ūkinės operacijos dieną arba iškart po to, kai yra galimybė tai padaryti, bet ne vėliau kaip iki ataskaitų parengimo dienos. Norime atkreipti dėmesį, kad kai kurių balansinių sąskaitų, pavyzdžiui: 2411103 (2022 m. spalio, birželio, sausio mėn.); 2411102 (2022 m. gruodžio, kovo) apyvartos nesutampa su banko sąskaitos apyvartomis, nes į finansinę apskaitą nebuvo įtrauktos įstaigos vidinės operacijos. Pastebėta, kad pagal banko sąskaitos (pajamų už paslaugas) išrašo duomenis 2022 m. vasario 28 d. balansinės sąskaitos 2411102 likutis (698,35 Eur) nesutampa su finansinė apskaitos DK duomenimis (719,35 Eur).

⁵⁰ Viešųjų pirkimų įstatymo 21 str.

⁵¹ Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriaus 2022 m. spalio 5 d. įsakymas Nr. V-237 „Dėl privačių interesų deklaravimo“.

⁵² Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2020 m. gruodžio 30 d. sprendimas Nr. KS-176 „Dėl privačių interesų deklaracijos formos bei jos pildymo, tikslinimo, papildymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo“ (aktuali redakcija).

⁵³ Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymas 2001 m. lapkričio 6 d. Nr. IX-574 (su vėlesniais pakeitimais).

Patikrinus Mokyklos darbo užmokesčio ir su juo susijusių mokesčių pagal atskirus mėnesius sąnaudų analizę, nustatyta, kad pagal atlyginimų žiniaraščių priskaičiuoto darbo užmokesčio ir socialinio draudimo duomenys neatitinka Didžiosios knygos duomenų, žiūrėti 3 lentelėje.

3 lentelė

2022 metai	Darbo užmokesčio skaičiavimo ir išmokėjimo žiniaraščių duomenys		Didžiosios knygos duomenys		Skirtumas darbo užmokesčio sąnaudų	Skirtumas soc. draudimo sąnaudų
Mėnuo	Darbo užmokestis (priemokos, ligos išmokos, ir kt.)	Soc. Draudimas	Darbo užmokestis (priemokos, ligos išmokos, ir kt.)	Soc. draudimas		
sausis	170816,36	2483,78	170816,49	2483,78	-0.13	0.00
vasaris	167741,24	2413,32	167743,91	2413,32	-2.67	0.00
kovas	176180,2	2536,25	176180,2	2536,25	0.00	0.00
balandis	180213,05	2624,19	180213,05	2624,19	0.00	0.00
gegužė	183317,08	2680,55	183581,94	2679,66	-264.86	0.89
birželis	372590,83	5433,43	372359,07	5433,43	231.76	0.00
liepa	81163,43	1222,38	81581,17	1222,38	-417.74	0.00
rugpjūtis	103692,32	1515,03	104425,17	1515,03	-732.85	0.00
rugsėjis	173331,56	2536,91	171826,42	2536,91	1505.14	0.00
spalis	174417,63	2555,02	173991,46	2555,02	426.17	0.00
lapkritis	192886,19	2821,58	193653,03	2821,58	-766.84	0.00
gruodis	201997,73	2933,08	201998,34	2967,79	-0.61	-34.71

Palyginus 2022 metų darbo užmokesčio skaičiavimo ir išmokėjimo žiniaraščių duomenis su Didžiosios knygos duomenimis didžiausi nustatyti skirtumai yra nuo gegužės mėn. iki lapkričio mėn.

Dėkojame už malonų bendradarbiavimą ir geranorišką reagavimą į Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos pareikštas pastabas ir pasiūlymus.

REKOMENDACIJOS

Atsižvelgdami šioje ataskaitoje išdėstytus dalykus ir audito metu teiktus pastebėjimus siūlome:

1. Biudžeto vykdymo aiškinamąjį raštą rengti vadovaujantis finansų ministro patvirtintų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklėmis (ataskaitos 1.1 dalis.);
2. Persikirstyti ilgalaikį materialųjį turtą į teisingas turto grupes, peržiūrėti nusidėvėjimo normatyvus ir perskaičiuoti nusidėvėjimo sumas. Užtikrinti, kad veiklos rezultatų ataskaitoje duomenys apie amortizacijos ir nusidėvėjimo sąnaudas būtų pateikti korektiški (ataskaitos 1.2 dalis);
3. Teisingai registruoti ir nurašyti apskaitoje atsargų (degalų) kiekį. Užtikrinti, kad kuro, degalų nurašymo duomenys atitiktų apskaitos duomenis (ataskaitos 1.2 dalis);
4. Spręsti klausimą dėl pareigybių reikalingumo (ataskaitos 2.1 dalis);
5. Darbo sutarčių pakeitimus (papildymus) atlikti teisingai (ataskaitos 2.2 dalis);
6. Užtikrinti, kad rengiamuose įsakymuose nurodomas teisinis pagrindas, būtų aiškus ir teisingas. Patikslinti Mokyklos darbuotojų darbo laiko apskaitos žiniaraščio pildymo tvarkos aprašą ir formą. (ataskaitos 2.3 dalis);

7. Atleidžiant darbuotojus vadovaujantis darbo kodekso 57 straipsniu laikytis įstatymo nuostatų reikalavimų, apskaičiuojant ir išmokant atleidimo dieną išeitinę ir ilgalaikę darbo išmokas (ataskaitos 2.5 dalis);
8. Nekilnojamojo turto registre užregistruoti patikėjimo teise visą nekilnojamąjį turtą (ataskaitos 2.6 dalis);
9. Sutvarkyti apskaitoje ilgalaikio turto apskaitą, kuri atitiktų Nekilnojamojo turto registro duomenis (ataskaitos 2.6 dalis);
10. Spręsti klausimą dėl rekonstravimo ir statybos darbų užbaigimo bei apskaitoje turto iš nebaigtos statybos perkėlimo į atitinkamą turto grupę (ataskaitos 2.7 dalis);
11. Užtikrinti, kad inventorizacija Mokykloje būtų atlikta laikantis Inventorizacijos taisyklių reikalavimų (ataskaitos 2.8 dalis);
12. Patikslinti Mokyklos paramos gavimo, apskaitos ir panaudojimo tvarkos aprašą (ataskaitos 2.9 dalis);
13. Mokyklos viešuosius pirkimus vykdyti laikantis Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimų (ataskaitos 2.10 dalis);
14. Ūkines operacijas registruoti parenkant jai atitinkančią balansinę sąskaitą, įvykusias ūkines operacijas registruoti finansinėje apskaitoje. Užtikrinti, kad darbo užmokesčio skaičiavimo ir išmokėjimo žiniaraščių duomenys atitiktų Didžiosios knygos duomenis. (ataskaitos 3 dalis).

Savivaldybės kontrolierė

Žaneta Eriksonienė

Vyriausioji patarėja

Stasė Čeponienė

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil. Nr.	Rekomendacija	Priemonės ir veiksmai rekomendacijai įgyvendinti	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)	Už rekomendacijos įgyvendinimą atsakingas darbuotojas
1	2	3	4	5
1.	Biudžeto vykdymo aiškinamąjį raštą rengti vadovaujantis finansų ministro patvirtintų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklėmis (ataskaitos 1.1 dalis.).	Biudžeto vykdymo aiškinamąjį raštą rengti vadovaujantis finansų ministro patvirtintomis žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklėmis	2024-03-31	Vyr. finansininkas
2.	Persikirstyti ilgalaikį materialųjį turtą į teisingas turto grupes, peržiūrėti nusidėvėjimo normatyvus ir perskaičiuoti nusidėvėjimo sumas. Užtikrinti, kad veiklos rezultatų ataskaitoje duomenys apie amortizacijos ir nusidėvėjimo sąnaudas būtų pateikti korektiškai (ataskaitos 1.2 dalis).	Ilgalaikį materialųjį turtą persikirstyti į teisingas turto grupes, peržiūrėti nusidėvėjimo normatyvus ir perskaičiuoti nusidėvėjimo sumas. Užtikrinti, kad veiklos rezultatų ataskaitoje duomenys apie amortizacijos ir nusidėvėjimo sąnaudas būtų pateikti korektiškai	2024-03-31	Vyr. finansininkas
3.	Teisingai registruoti ir nurašyti apskaitoje atsargų (degalų) kiekį. Užtikrinti, kad kuro, degalų nurašymo duomenys atitiktų apskaitos duomenis (ataskaitos 1.2 dalis).	Teisingai registruoti ir nurašyti apskaitoje atsargų (degalų) kiekį. Užtikrinti, kad kuro, degalų nurašymo duomenys atitiktų apskaitos duomenis	2023-06-30	Vyr. finansininkas
4.	Spręsti klausimą dėl pareigybių reikalingumo (ataskaitos 2.1 dalis).	Spręsti klausimą dėl pareigybių reikalingumo	2023-10-31	Mokyklos direktorius
5.	Darbo sutarčių pakeitimus (papildymus) atlikti teisingai (ataskaitos 2.2 dalis).	Darbo sutarčių pakeitimus (papildymus) atlikti teisingai	Nuolat 2023-09-30	Sekretorius-referentas
6.	Užtikrinti, kad rengiamuose įsakymuose nurodomas teisinis pagrindas, būtų aiškus ir teisingas. Patikslinti Mokyklos darbuotojų darbo laiko apskaitos	Užtikrinti, kad rengiamuose įsakymuose nurodomas teisinis pagrindas, būtų	2023-09-30	Sekretorius-referentas

	žiniaraščio pildymo tvarkos aprašą ir formą. (ataskaitos 2.3 dalis).	aiškus ir teisingas. Patikslinti Mokyklos darbuotojų darbo laiko apskaitos žiniaraščio pildymo tvarkos aprašą ir formą.		
7.	Atleidžiant darbuotojus vadovaujantis darbo kodekso 57 straipsniu laikytis įstatymo nuostatų reikalavimų, apskaičiuojant ir išmokant atleidimo dieną išėtinę ir ilgalaikę darbo išmokas (ataskaitos 2.5 dalis).	Atleidžiant darbuotojus vadovaujantis darbo kodekso 57 straipsniu laikytis įstatymo nuostatų reikalavimų, apskaičiuojant ir išmokant atleidimo dieną išėtinę ir ilgalaikę darbo išmokas	Nuolat 2023-09-30	Vyr. finansininkas
8.	Nekilnojamojo turto registre užregistruoti patikėjimo teise visą nekilnojamąjį turtą (ataskaitos 2.6 dalis).	Nekilnojamojo turto registre užregistruoti patikėjimo teise visą nekilnojamąjį turtą	2023-09-30	Mokyklos direktorius Vyr. finansininkas
9.	Sutvarkyti apskaitoje ilgalaikio turto apskaitą, kuri atitiktų Nekilnojamojo turto registro duomenis (ataskaitos 2.6 dalis).	Sutvarkyti apskaitoje ilgalaikio turto apskaitą, kuri atitiktų Nekilnojamojo turto registro duomenis	2024-03-31	Vyr. finansininkas
10.	Spręsti klausimą dėl rekonstravimo ir statybos darbų užbaigimo bei apskaitoje turto iš nebaigtos statybos perkėlimo į atitinkamą turto grupę (ataskaitos 2.7 dalis).	Spręsti klausimą dėl rekonstravimo ir statybos darbų užbaigimo bei apskaitoje turto iš nebaigtos statybos perkėlimo į atitinkamą turto grupę	2024-03-31	Vyr. finansininkas
11.	Užtikrinti, kad inventORIZACIJA Mokykloje būtų atlikta laikantis Inventorizacijos taisyklių reikalavimų (ataskaitos 2.8 dalis).	Užtikrinti, kad inventORIZACIJA Mokykloje būtų atlikta laikantis Inventorizacijos taisyklių reikalavimų	2024-03-31	Vyr. finansininkas
12.	Patikslinti Mokyklos paramos gavimo, apskaitos ir panaudojimo tvarkos aprašą (ataskaitos 2.9 dalis).	Patikslinti Mokyklos paramos gavimo, apskaitos ir panaudojimo tvarkos aprašą	2023-06-30	Vyr. finansininkas
13.	Mokyklos viešuosius pirkimus vykdyti laikantis Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimų (ataskaitos 2.10 dalis).	Mokyklos viešuosius pirkimus vykdyti laikantis Viešųjų	Nuolat 2023-09-30	Viešųjų pirkimų specialistas

		pirkimų įstatymo reikalavimų		
14.	Ūkinės operacijas registruoti parenkant jai atitinkančią balansinę sąskaitą, įvykusias ūkinės operacijas registruoti finansinėje apskaitoje. Užtikrinti, kad darbo užmokesčio skaičiavimo ir išmokėjimo žiniaraščių duomenys atitiktų Didžiosios knygos duomenis. (ataskaitos 3 dalis).	Ūkinės operacijas registruoti parenkant jai atitinkančią balansinę sąskaitą, įvykusias ūkinės operacijas registruoti finansinėje apskaitoje. Užtikrinti, kad darbo užmokesčio skaičiavimo ir išmokėjimo žiniaraščių duomenys atitiktų Didžiosios knygos duomenis.	Nuolat 2024-03-31	Vyr. finansininkas
Kontrolės ir audito tarnybos 2023 m. balandžio 20 d. rašte Nr. K4-43 pateikta rekomendacija				
15.	Perskaičiuoti darbuotojams darbo užmokestį kuriems buvo neteisingai padidintas pastovios dalies koeficiento dydis. Užtikrinti, kad vadovaujantis teisės aktais teisingai būtų skaičiuojami ir mokami: darbo užmokestis, atostoginiai, pašalpa už pirmąsias dvi ligos dienas, bei su darbo užmokesčiu susiję mokesčiai.	Perskaičiuoti darbuotojams darbo užmokestį, kuriems buvo neteisingai padidintas pastovios dalies koeficiento dydis skaičiuojant kintamąją dalį. Užtikrinti, kad vadovaujantis teisės aktais teisingai būtų skaičiuojami ir mokami: darbo užmokestis, atostoginiai, pašalpa už pirmąsias dvi ligos dienas, bei su darbo užmokesčiu susiję mokesčiai.	2023-10-30	Vyr. finansininkas

Plano sudarymo paaiškinimas:

1–2 lentelės stulpelius užpildo Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos darbuotojai, atlikę auditą;
 3–5 lentelės stulpelius užpildo subjekto, kuriam pateikta rekomendacija, atsakingas atstovas.

PRIEDAI

Ataskaita „Biržų „Aušros“
pagrindinės mokyklos
finansinis auditas“
priedas Nr. 1

Audito apimtis ir metodai

Audito tikslas – įvertinti Mokyklos 2022 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomas nuomones, įvertinti turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo atitiktį.

Audito apimtis ir metodai	
Audituotos metinės finansinės ir biudžeto vykdymo ataskaitos	<p>Ištaigos 2022 metų finansinių ataskaitų rinkinys: Finansinės būklės ataskaita pagal 2022 m. gruodžio 31 d. duomenis; Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2022 m. gruodžio 31 d. duomenis; Pinigų srautų ataskaita pagal 2022 m. gruodžio 31 d. duomenis; Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2022 m. gruodžio 31 d. duomenis; 2022 m. finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas su priedais; Ištaigos biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir kitos ataskaitos už 2022 metus: Biudžetinių įstaigų pajamų ataskaita (forma Nr. 1) pagal 2022 m. gruodžio 31 d. duomenis; Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita (forma Nr. 2) pagal 2022 m. gruodžio 31 d. duomenis; Biudžeto išlaidų plano vykdymo pagal programas ir finansavimo šaltinius ataskaita pagal 2022 m. gruodžio 31 d. duomenis (forma Nr. 3); Žemesniojo lygio biudžeto vykdymo aiškinamasis raštas pagal 2022 m. gruodžio 31 d. duomenis.</p>
Auditas atliktas	<p>- pagal Tarptautinius audito standartus⁵⁴ ir Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų standartus⁵⁵;</p> <p>- siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad metinėse finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, jos parengtos pagal galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus reglamentuojančius buhalterinę apskaitą ir ataskaitų rinkinių sudarymą o savivaldybės ir valstybės biudžeto lėšos ir turtas valdomi, naudojami įstatymų nustatytiems tikslams ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių. Atlikdami auditą, darėme prielaidą, kad visi auditui pateikti dokumentai yra patikimi ir galutiniai, o dokumentų kopijos atitinka originalus. Siekdami gauti pakankamą užtikrinimą, kad įstaigos FAR ir BVAR nėra reikšmingų iškraipymų, o Savivaldybės biudžeto lėšos ir turtas valdomi ir naudojami teisėtai, atlikome audito procedūras reikšmingose ir rizikingose srityse. Nustatyti dalykai skirstomi į turinčius reikšmingą įtaką subjekto ataskaitų rinkinio teisingumui ir jos neturinčius. Reikšmingu dalyku įstaigos FAR yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, turinti įtakos finansinių ataskaitų straipsniams, viršijanti 44,76 tūkst. Eur (apskaičiuota atsižvelgiant į pasirinktą reikšmingumą), taip pat kokybiškai reikšmingu yra laikoma svarbiausių vidaus kontrolės priemonių nebuvimas ar jų nesilaikymas. Reikšmingu dalyku įstaigos BVAR yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, viršijanti 43,77 tūkst. Eur. Kokybinį reikšmingumą naudojome nustatytų dalykų vertinimui tais atvejais, kai iškraipymų suma (nors yra mažesnė už kiekybinį reikšmingumą) gali daryti įtaką vartotojų priimamiems sprendimams.</p>
2022 m. pradžios ir pabaigos turto, finansavimo sumų,	2022 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, išpareigojimų ir grynojo turto likutis 2896,5 tūkst. Eur, 2022 m. pabaigoje – 2984,2 tūkst. Eur.

⁵⁴ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti Tarptautiniai audito standartai (Lietuvos audito rūmų išversti į lietuvių kalbą, <https://lar.lt/www/new/page.php?279>).

⁵⁵ <https://www.valstybeskontrole.lt/LT/post/15649/>

įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai	
2022 m. pajamos ir sąnaudos	Įstaiga gavo 3011,8 tūkst. Eur pagrindinės veiklos pajamų ir 6,2 tūkst. Eur kitos veiklos pajamų. Patyrė 3013,5 tūkst. Eur sąnaudų.
2022 m. biudžeto asignavimai	Įstaiga 2022 m. gavo 2912,6 tūkst. Eur asignavimų, panaudojo 2908 tūkst. Eur, iš jų 2157,3 tūkst. Eur darbo užmokesčiui ir soc. draudimui.
Audito apimties apribojimai	Audito apimties apribojimų nebuvo.
Svarbiausios audito sritys ir jose atliktos procedūros	
2022 m. ataskaitų rinkinio duomenys	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšmingo iškraipymo rizika.	Svarbiausiomis audito sritimis buvo: <ul style="list-style-type: none"> • turtas; • trumpalaikiai įsipareigojimai; • darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos; • nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos.
Sritys, kuriose nustatytas kontrolės procedūrų efektyvumas (atliktas kontrolės testavimas)	Atliekant įstaigos finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų auditą, vidaus kontrolės testavimas nebuvo vykdomas.
Sąnaudų sritis	Atrankos būdu įvertinome: sąnaudų, su jomis susijusių mokėtinų sumų ir piniginių lėšų pripažinimą ir registravimą (ar tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos buvo patirtos, pagrįstumą, tikrumą, užregistravimą teisinga verte); su sąnaudomis susijusių įsipareigojimų ir piniginių lėšų registravimą laiku, teisinga verte, atitinkančia pagrindžiančiuose dokumentuose nurodytas sumas; atvaizdavimą tinkamuose ataskaitų straipsniuose.
Turto sritis	Įvertinome turto inventorizacijos atlikimo tinkamumą. Taip pat atrankos būdu įvertinome turto įsigijimo, nusidėvėjimo ir nuvertėjimo, perdavimo, nurašymo ūkinių operacijų registravimą apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, esant tinkamiems pagrindžiamiesiems dokumentams, tinkamose sąskaitose).
Įsipareigojimų sritis	Įvertinome įsipareigojimų inventorizacijos atlikimo tinkamumą. Taip pat atrankos būdu įvertinome įsipareigojimų ūkinių operacijų registravimą apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, esant tinkamiems pagrindžiamiesiems dokumentams, tinkamose sąskaitose).
Bendras ataskaitų rinkinio vertinimas	Patikrintas taikomų apskaitos metodų tinkamumas ir apskaitinių vertinimų bei susijusių vadovybės atskleidimų pagrįstumas. Patikrintas bendras ataskaitų rinkinio pateikimas, struktūra ir turinys, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų VSAFAS reikalavimus, o biudžeto vykdymo ataskaitose – biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių sudarymo taisyklių reikalavimus.
Įstaigos lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais 2022 metais teisėtumas	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšminga neatitikties rizika.	Atlikus audituojamo subjekto veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatyta svarbiausia ir rizikingiausia audito sritis – darbo užmokesčio apskaita. Įvertinome: <ul style="list-style-type: none"> – darbo apmokėjimo sistemos nustatymą įstaigoje pagal Darbo apmokėjimo įstatymo nuostatas; – darbuotojų pareigybių priskyrimą tinkamiems pareigybės lygiams ir profesijos kodams, pareigybių aprašymų tinkamumą; – pareiginės algos, bei pastoviosios bei kintamosios dalies koeficientų nustatymą; darbuotojų, atliekančių pagrindines ir papildomas funkcijas, darbo santykių įforminimą ir kt.
Išlaidų sritis	Vertinome darbo užmokesčio skaičiavimo ir mokėjimo, prekių ir paslaugų pirkimo, kitų išlaidų (komunalinių paslaugų, kitų prekių, kitų paslaugų įsigijimo) panaudojimą.
Turto sritis	Vertinome, ar įstaigos turtas įsigijamas ir registruojamas, naudojamas, nurašomas teisės aktų nustatyta tvarka.
Pirkimų srityje	Pirkimų srities reglamentavimo išsamumą; Pirkimų viešumą ir skaidrumą; Turto ir paslaugų įsigijimo procedūrų atitiktį teisės aktams; Pirkimų sutarčių terminų atitiktį teisės aktų nuostatomis.
Vidaus darbo organizavimo, veiklos dokumentavimo, dokumentų valdymo srityse	Analizavome, ar įstaigoje parengtos ir patvirtintos tvarkos ir taisyklės, reglamentuojančios įstaigos veiklą; Ar darbuotojai supažindinti su įstaigoje galiojančiomis tvarkomis ir taisyklėmis;

	Ar užtikrinama asmens duomenų apsauga įstaigoje; Ar įstaigos interneto svetainė atitinka reikalavimus, ar joje paskelbta aktuali informacija, susijusi su įstaigos veikla.
Viešų ir privačių interesų derinimo sritis	VTER interneto svetainėje patikrinome, ar visi įstaigos darbuotojai, turintys pateikti privačių interesų deklaracijas, jas yra pateikę.
Teisės aktai, kuriems vertinta atitiktis	Įstatymai: 1. Vietos savivaldos įstatymas; 2. Biudžeto sandaros įstatymas; 3. Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas; 4. Finansinės apskaitos įstatymas; 5. Viešųjų pirkimų įstatymas; 6. Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas; 7. Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas ir jį įgyvendinantys teisės aktai; 8. Darbo kodeksas ir jį įgyvendinantys teisės aktai; 9. Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas ir jį įgyvendinantys teisės aktai; 13. Biudžetinių įstaigų įstatymas; 14. Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas; 15. Europos Bendrasis Duomenų Apsaugos Reglamentas. Vyriausybės nutarimai: 16. 2001 m. gegužės 14 d. Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais); 17. 2022 m. birželio 15 d. Nr. 630 „Dėl Inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“; Įsakymai: 18. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. liepos 3 d. įsakymas Nr. 1K-184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais); 19. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2015 m. gruodžio 23 d. įsakymo Nr. 1K-389 „Dėl viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais). 20. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1K-465 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių ir formų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais). 21. Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (toliau – VSAFAS).